

Sen (Hořice 25. 9. 2022)

Než uslyšíme slova evangelia, budu vám vyprávět jeden divný sen. Nebojte se nic, není to strašidelný sen, je jenom zvláštní a tak trochu nelogický... Ale živé a barvité sny občas logiku postrádají, to určitě všichni znáte.

Takže. Běháte po obchodním centru a něco hledáte. Prohrabujete regály s taškami, kabelkami, peněženkami. Zkoumáte, jak jsou ušité. V uších vám zvoní, že máte koupit takovou, která něco vydrží. Že se hlavně nesmí rozpadnout. Jenže všechny se někde párou. Čím déle hledáte, tím víc na vás tlačí čas. To obchodní centrum se nápadně podobá vašemu obýváku. Asi jste doma. A máte před sebou hromadu tašek a peněženek. Hledáte nějakou, která není děravá a nepáře se. Jak vám jedna po druhé prochází rukama, vybavuje se vám všechno, co je ve vašem životě děravé, zpuchřelé nebo rozpárané. Jako kdyby každá ta taška a peněženka představovala jednu takovou věc. Najednou ale tíha času pomine a vy si říkáte, že vám ty tašky a peněženky můžou být ukradené. Koukáte do stropu, ale v tom vašem obýváku strop není, nad vámi je modré nebe. Modré nebe je i nad těmi vašimi rozpadlými taškami a peněženkami...

Je noc. Nad vámi je nebe plné hvězd. Jste někde na statku, na sobě máte oblečení jako služebnictvo. Nechce se vám sedět potmě. Zapálíte svíčky a díváte se do ohně. Čekáte, až se váš Pán vrátí domů. V dálce slyšíte muziku, to bude ta svatba, na kterou šel. Už se tancuje... Bůh ví, kdy se Pán vrátí! Máte čas pozorovat plamínek svíčky a promítat si v hlavě, na koho a na co jste kdy v životě čekali. Čeho jste se dočkali a čeho ne. Čemu se dneska už jen usmíváte, co je vám ukradené a čeho doopravdy litujete. Co vám uteklo a co ještě čekáte – od života, od druhých lidí, od sebe? A může vás ještě překvapit něco nečekaného? Má vůbec *někdo* ještě šanci vás překvapit, nebo už přesně víte, co od koho čekat? Počtvrté dáváte vařit vodu na kafe, váš Pán nesladí. Čekáte, až v zámku zarachotí klíč.

Někdo buší na dveře. Víte, že to je Pán. On nemá klíče? No nic, vyskočíte a jdete mu otevřít. Na tom statku jsou úplně stejné dveře jako ve vašem obýváku. Pán čeká, až zevnitř odemknete. A ještě ve dveřích vám řekne: „Pojď a sedni si, buď v klidu, všecko je připraveno.“ Nalije vám kafe. Na sobě má vaši zástěru. Upekl chleba, ještě horký ho láme na kousky a jeden kousek vám podává. Je měkký s křupavou kůrkou. Tak dobrý chleba jste v životě nejedli. Něčím vám připomíná svatební koláčky. Připadá vám, že hudba z veselky teď zní nějak blíž. Necháváte si sousto rozplynout na jazyku a napadne vás, že pro tenhle kousek chleba byste rozdali všechno jídlo, co máte v lednici. Máte dlaň otevřenou – aby přijímala, nebo aby rozdávala? Nejspíš to souvisí jedno s druhým. Pán vám do ní vloží další kousek chleba. Kolem vás sedí další lidé; některé dobře znáte, jiní jsou vám povědomí, u některých vůbec nechápete, co dělají u vás v obýváku. Trochu se vám to plete. Ovšem Pán se zná evidentně se všemi, všechny obsluhuje, podává chleba a nalévá kávu... nebo možná víno, těžko říct.

Venku zakokrhá kohout. Nějaký šramot za oknem. Podíváte se tím směrem. Jste zase na statku a dovnitř vám leze zloděj. Leknete se, až se málem probudíte, zloděje jste nečekali ani ve snu. Proletí vám hlavou, kdo by to tak mohl být a pro co si tak asi přišel. O co se nejvíc bojíte? Oč byste neradi přišli? A kdo by vám to mohl sebrat? Kdo vám to chce vykrást vaše statky? Kdo vám to leze domů, když je ještě tma? Podíváte se tomu zloději do tváře – a je to ta nejlidštější tvář, jakou jste kdy viděli. Hle, člověk! Podíváte se mu na ruce, jsou zraněné a plné drobků chleba. Poznáváte ho. Je to Pán. Znovu cítíte chuť chleba na jazyku. Všem vám říká: „Nebojte se!“ Natahuje k vám ruku a v ní drží klíč. Máte si ho vzít. A prý: „Vašemu Otci se zalíbilo dát vám království.“

Potom se probudíte. V ruce máte děravou peněženku a nad vámi je modré nebe.

Oddíl z evangelia, který za chvíli přečtu (jsou to Ježíšova slova k učedníkům) na mě působí jako takový divoký, barvitý, živý sen. A to přesto, že je paradoxně celý o *bdění*. Působí na mě jako takové ty sny, které se vám chtějí dostat pod kůži a proměnit vám celý další den. Nebo týden, měsíc, rok... život.

Ježíš mluví k učedníkům, kteří můžou mít oprávněný dojem, že se kolem nich – a dost možná také v nich – docela nepříjemně stmívá. Že přichází soumrak, temno, hluboká noc. Nejlepší by bylo zalézt do postele, zachumlat se do deky, usnout a nevstávat, nic už nepodnikat, nacpat si ledničku a nevycházet, žít ze zásob... A čím víc spíte, tím menší zásoby jídla potřebujete. Anebo fungovat, jak se dá, kopat prostě každý sám za sebe, na druhé se moc neohlížet a moc si je neprohližet; ve tmě stejně nevíte, do koho kopete. Rezignovat. Protože proč, co se dá ještě čekat...

Realitu noci Ježíš nepopírá, únavu a vnitřní temno chápe, počítá s nimi. Ale bděte, nespěte, říká Ježíš učedníkům, nerezignujte na život. I když to vypadá, že se nacházíte uprostřed noci a nic zajímavého vás už nečeká. I když je temnota kolem vás, i když je temnota ve vás. Jste unavení? Jste rádi, že jste rádi, že máte svoje jisté pod střechou? Pár dřevých peněženek a pyžamo? Nespěte! Mějte oči na stopkách a na nohou turistické boty, buďte připraveni vyjít ven ze svého obýváku, ze svých dřevých jistot, ze svého strachu, ze svého hrobu, ze své temnoty. Buďte připraveni se obout a vyrazit, buďte připraveni otevřít sevřenou dlaň, abyste mohli přijímat i rozdávat.

Něco takového se nedá dát příkazem. „Nespěte, usněte, nebojte se, radujte se, nekýchejte!“ Asi nejlíp sami víte, jak takové povely fungují. Ježíš volí metodu překvapení. Vysype na učedníky sérii obrazů, které se zaryjí pod kůži. Působí nelogicky jako v nějakém divném snu, ale spojuje je jedna linka: čekejte překvapení. Pán vám jde naproti. Bděte, čekejte, Pán přijde nečekaně. Týká se to času, ano, ale ta nečekanost, to překvapení spočívá ještě v něčem jiném než v otázce času – to největší překvapení je v Pánově chování. Pán se vrací domů, ale klepe na vás, jako by neměl klíče. Pán si bere zástěru a skáče kolem vás s večerí. Pán vám dělá číšníka, a zároveň vám leze do baráku jako zloděj. Zloděj vám leze do baráku, aby vás obdaroval. Buďte připraveni na nečekané. A nebojte se.

Lukášovo evangelium 12, 32–40

„Neboj se, malé stádce, neboť vašemu Otci se zalíbilo dát vám království. Prodejte, co máte, a rozdejte to. Opatřte si měšce, které se nerozpadnou, nevyčerpatelný poklad v nebi, kam se zloděj nedostane a kde mol neničí. Neboť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. Buďte připraveni a vaše lampy ať hoří. Buďte jako lidé, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, až přijde a zatluče na dveře. Blaze těm služebníkům, které pán, až přijde, zastihne bdící. Amen, pravím vám, že se opáše, posadí je ke stolu a sám je bude obsluhovat. Přijde-li po půlnoci, či dokonce při rozednění a zastihne je vzhůru, blaze jim. Uvažte přece: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nedovolil by mu vloupat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenadějete.“